

Invalidiliiton eduskuntavaali- ja hallitusohjelmataavoitteet 2027

Koko yhteiskunta puolustaa vammaisten ihmisoikeuksia!

Fyysisesti vammaisten ja toimintaesteisten ihmisten

- palvelut kuntoon
- työelämäosallisuus nousuun
- turvallisuus keskiöön

Koko yhteiskunta puolustaa vammaisten ihmisoikeuksia!

Miksi tämä on tärkeää?

- Talouteen painottuva yhteiskunnallinen keskustelu vähättelee ihmisoikeuksia ja yhdenvertaisuutta.
- Esteettömyys on ihmisoikeus ja sen on toteuduttava kaikilla elämänalueilla.
- Fyysisesti vammaiset ja toimintaesteiset ihmiset ovat täysivaltaisia kansalaisia, jotka liikkuvat ja toimivat siellä missä muutkin.
- Suomen julkisen talouden vahvistaminen on tarpeen. Säästöjen kohdentaminen on pohdittava kuitenkin tarkasti ja toteutettava oikeudenmukaisesti.
- Talouskasvua ei synny leikkaamalla fyysisesti vammaisten ja toimintaesteisten ihmisten palveluista, turvaverkoista ja järjestöiltä.

Keinoja

- Määritellään esteettömyyden laiminlyönti syrjinnäksi yhdenvertaisuuslaissa ja rikoslaissa.
- Laaditaan vammaispoliittinen selonteko.
- Otetaan vammaisvaikutusten arviointi läpileikkaavaksi osaksi lainsäädäntövalmistelua ja myös hyvinvointialueiden päätöksentekoa.
- Varmistetaan fyysisesti vammaisten ja toimintaesteisten ihmisten sekä heidän järjestöjensä vaikuttamismahdollisuudet.
- Turvataan kansalaisjärjestöjen toimintaedellytykset.

Vammaisten ihmisten palvelut kuntoon!

Miksi tämä on tärkeää?

- Julkisten palvelujen on oltava kaikkien käytettävissä. Yhdenvertaisuus palveluissa ei toteudu ilman esteettömyyttä ja saavutettavuutta.
- Lakisääteiset vammaispalvelut eivät toteudu tällä hetkellä yhdenvertaisesti, sillä hyvinvointialueilla sovelletaan vammaispalvelulakia eri tavoin.
- Moni vammaisen ihminen on köyhyys- ja syrjäytymisriskissä. Yleinen kustannustason nousu yhdistettynä sosiaaliturvaleikkauksiin ja etuuksien pienentymiseen lisää ongelmia.
- Palvelujen siirtyessä verkkoon osa vammaisista ihmisistä jää palvelujen ulkopuolelle, kun digilaitteet tai osaaminen laitteiden käyttöön puuttuvat.

Keinoja

- Turvataan hyvinvointialueille riittävä rahoitus vammaispalveluihin palvelutarve huomioiden.
- Sanktioidaan laadultaan huono tai luvattu, mutta toteutumatta jäänyt vammaispalvelu.
- Ryhdytään toimenpiteisiin, jotka vähentävät vammaisten ihmisten köyhyys- ja syrjäytymisriskiä (esim. asiakasmaksujen kohtuullistaminen).
- Säilytetään mahdollisuus kasvokkaiseen tai puhelinasiointiin yhteiskunnan digitalisoituessa.

Vammaisten ihmisten työllisyysaste nousuun!

Miksi tämä on tärkeää?

- Monet fyysisesti vammaiset ja toimintaesteiset ihmiset pystyisivät työskentelemään kokopäiväisesti, mutta työnantajien asenteet, rakennetun ympäristön esteellisyys ja palvelujen saantiin liittyvät ongelmat hankaloittavat töihin pääsyä.
- Kun ei ole työelämässä, mahdollisuutta omien tulojen hankkimiseen ei käytännössä ole. Työllistyminen hyödyttää sekä yksilöä että valtiontaloutta.
- Kaikkien työkyky ei riitä kokoaikaiseen työhön. Työttömyysturvan suojaosan poisto vaikeutti monen vammaisen ihmisen työskentelymahdollisuuksia.
- Yrittäjyys on monelle vammaiselle ihmiselle hyvä vaihtoehto työelämään osallistumiseen.

Keinoja

- Kehitetään työllistymisen tukimuotoja ja työvoimaviranomaisen osaamista sekä tuetaan työnantajia.
- Palautetaan työttömyysturvan suojaosa.
- Laajennetaan yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan toimivaltaa työelämäasioihin yhdenvertaisuuslain osalta.
- Edistetään korkeakoulutuksen esteettömyyttä ja saavutettavuutta.
- Tuetaan vammaisia yrittäjiä vahvistamalla yksinyrittäjien toimintaympäristöä ja toimeenpanemalla yhteiskunnallisten yritysten strategiaa.

Vammaisten ihmisten turvallisuus keskiöön!

Miksi tämä on tärkeää?

- Kriisi- ja häiriötilanteissa sekä arjen hätätilanteissa on varauduttava myös vammaisten ihmisten tarpeisiin.
- Vammaiset ihmiset voivat olla sekä suojelun kohteita että aktiivisia toimijoita.
- Kaikki maanpuolustustehtävät eivät edellytä täysimääräistä fyysistä suorituskykyä. Myös pyörätuolissa istuen voi toimia isänmaan hyväksi esimerkiksi vahvistamalla kyberturvallisuutta.
- Vammaisiin kohdistuvien viharikosepäilyjen määrä on kasvussa. Vammaisten naisten kokema väkivallan uhka on moninkertainen vammattomiin verrattuna.
- Digitalisaatio ja tekoäly sosiaali- ja terveystaloudissa tuovat sekä hyötyjä että riskejä vammaisille ihmisille.

Keinoja

- Huomioidaan esteettömyys ja saavutettavuus läpileikkaavina periaatteina varautumisessa ja väestönsuojelussa.
- Otetaan yksilöllinen varautumissuunnitelma osaksi vammaispalveluja.
- Selvitetään fyysisesti vammaisten ja toimintaesteisten nuorten mahdollisuudet osallistua maanpuolustukseen yhdenvertaisuus ja esteettömyys huomioiden.
- Annetaan vammaisille ihmisille tietoa seksuaalioikeuksista ja väkivallalta suojautumisesta.
- Kiinnitetään huomiota sotepalvelujen teknologisten ratkaisujen soveltuvuuteen vammaisille ihmisille.

*YHDENVERTAINEN
JA ESTEETÖN SUOMI*